

Протидія домашньому насильству над дітьми

” **Насильство** – це дії, спрямовані проти волі людини.
Але в ситуації насильства щодо дитини згода та воля дитини не є виправданням насильства. ”

Важливо! Дитина, яка постраждала від домашнього насильства, це —

- особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі
- або стала свідком (очевидцем) такого насильства.

Дитина-кривдник — особа, яка не досягла 18 років та вчинила домашнє насильство у будь-якій формі.

Ситуації домашнього насильства, у яких дитина може бути постраждалою особою*:

- насильство між подружжям;
- насильство між колишнім подружжям;
- насильство між нареченими;
- від матері (батька) до дітей одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший із подружжя (колишнього подружжя);
- від осіб, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою;
- від батьків (матері, батька);
- від діда (баби);
- прадіда (прабаби);
- вітчима (мачухи);
- між рідними братами і сестрами;
- між двоюрідними братами і сестрами;
- від інших родичів: дядька (тітки), двоюрідного діда (баби) тощо;
- від опікунів, піклувальників;
- від прийомних батьків, батьків-вихователів, патронатних вихователів.

До уваги! Діти так само можуть скоїти домашнє насильство відносно наведених вище осіб. Тоді це — дитина-кривдник(-ця).

Домашнє насильство може проявлятися, коли батьки, сестри, брати, тітка, дядько, бабуся, дідусь або інші родичі вчиняють до тебе:

- штовхають;
- хапають за руки або інші частини тіла;
- дають ляпаси;
- викручують руки;
- смикають за волосся;
- ставлять синці;
- принижують;
- залякують;
- псують, ховають особисті речі;
- словесно ображають;
- позбавляють їжі, одягу та іншого майна або коштів;
- примушують виконувати важку непосильну роботу;
- є свідками постійних сварок, бійок між батьками, родичами;
- постійно обмежують в спілкуванні з іншими дітьми;
- сексуальні домагання;
- інші дії, що тобі шкодять або завдають страждань;
- інші дії, які завдають тобі біль та тілесні ушкодження тощо.

*Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»

Алгоритми дій дитини в ситуації домашнього насильства

I. Якщо ти потрапив/потрапила в ситуацію насильства, або скоїв/скоїла насильство, або став/стала свідком, звернися до будь-кого зі списку нижче:

- на Національну дитячу гарячу лінію за номером 0-800-500-225 або 116 111 (безкоштовно зі стаціонарного та мобільного телефонів, анонімно);
- поліції за номером 102;
- дорослих, кому ти довіряєш; працівників закладу освіти, де ти навчаєшся; старших брата/сестри, інших родичів, сусідів;
- іншим особам, кому довіряєш.

II. Якщо ситуація насильства є критичною – ти відчуваєш загрозу своєму життю та здоров'ю, тобі необхідно:

- знайти безпечне місце: або в приміщенні, де ти знаходишся, або покинути приміщення (вибігти з нього, по можливості, взяти з собою необхідні речі) та звернутись по допомогу до сусідів, родичів, друзів, просто перехожих;
- зателефонувати поліції за номером 102 та/або на Національну дитячу гарячу лінію.

III. Якщо насильство ще знаходиться на початковому етапі і має незначні наслідки для тебе:

- ти розумієш, що людина, яка вчиняє насильство до тебе, готова до спілкування і не завдасть тобі більшої шкоди, спробуй з нею поспілкуватися за допомогою «Я-твердження». Перед тим, як спілкуватися з цією людиною, поміркуй та склади свою розмову, дотримуючись алгоритму в наведеному прикладі.
- Після того, як ти склав/склала розмову, задай питання, звертаючись до цієї людини «Чи можеш ти мене зараз вислухати?». Якщо ти отримаєш позитивну відповідь, почни розмову.

ПРИКЛАД «Я-твердження»

Коли я... (описати ситуацію або поведінку людини):

Мамо, тато... коли ти/ви на мене кричите, даєте ляпаса, звертаєтесь лайливими словами, забороняєте спілкуватися з друзями/подругами тощо.

Я відчуваю... (власні почуття і переживання стосовно ситуації):

Я відчуваю біль, страх, тривогу, хвилювання, погано сплю, відчуваю занепокоєння, плачу тощо.

Тому що... (пояснення, чому дії співрозмовника/ці викликають такі емоції, висловлення власних інтересів):

Тому що мені це неприємно. Я прошу вас почути мене та не вчиняти до мене такі дії.

Ось чому я хочу/бажаю/хотіла би... (бажані зміни в діях співрозмовника/ці):

Ось чому я хотіла/хотів би виробити спільні правила спілкування, щоб ми чули одне одного та уникали неприємних ситуацій в нашій сім'ї.

Цей матеріал розроблений за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ). Зміст публікації є відповідальністю ГО «Ла Страда-Україна» та / або необов'язково відображає погляди ЮНІСЕФ.

Авторки (ідеї): Андрєєнкова Вероніка, Бондар Валерія, Харківська Тетяна © ГО «Ла Страда-Україна», 2020